

Vážení sousedé,

ve čtvrtek dne 20. března jsme se sešli na pozvání pana starosty (zdaleka ne všichni), aby nás seznámil se stávající situací v obci Poříčí u Litomyšle ohledně veřejné kanalizace a s jejími případnými vyhlídkami v naší osadě Mladočov. Jsme velice rádi, že jsme měli možnost se s vedením obce v této věci společně sejít.

Pro ty, kteří na setkání nebyli přítomni, i pro ty, kteří tam byli, jen krátce rekapitulujeme, jak jsme osobně tuto schůzi vnímali:

Bylo nám potvrzeno, že **Mladočov nemá ze zákona povinnost kanalizaci budovat**

V úvodu byl panem starostou nasazen tón nízké pravděpodobnosti realizace kanalizace a dokonce jsme v jednu chvíli očekávali i rychlé rozpuštění schůze; padla totiž otázka **smysluplnosti** stavby kanalizace v Mladočově, daná **nepříznivou demografickou vyhlídkou** do budoucna (snížení počtu obyvatel) a **finanční náročností** celé stavby a dalšími komplikacemi s vedením kanalizace přes **soukromé pozemky**

V jistém momentu však došlo k obratu a k poukázání na to, že nikdo z nás nenakládá v současné době se splaškovým odpadem ideálně podle oficiálních norem a legislativy; atmosféra setkání se náhle zakalila obavou a **strachem** z budoucích možných kontrol úřadů, přísnější legislativy.

Úzkost posílila i narážka na **rostoucí náklady** na současné individuální řešení (či neřešení) splaškového odpadu.

Bylo nám řečeno, že **bud' kanalizace bude**: Pokud dojde k takovému rozhodnutí, pak se skutečně musí každý dům, jak říká **vyhláška** - *tam, kde je to technicky možné, připojit* - jakkoliv se nám to osobně nemusí líbit, protože autor vyhlášky neponechal sebemenší prostor pro svobodnou vůli občana, podobně jako v časech 50. let zemědělské kolektivizace, kdy platila Leninova strategie či "masáž" občanů, aby vstoupili do JZD. Ten, kdo se ocitl po přesvědčení většiny na okraji, byl skutečně zvyšujícími se daněmi a pokutami ušikanován (třebaže nikomu neškodil) a pod nátlakem uznal dříve či později, že sám hospodářství "nezvládá"; rozhodnutí pro kanalizaci totiž má prý za následek **vynucené připojení** ke kanalizaci těch **našich sousedů**, kteří by se v případě svobodné volby rozhodli splašky řešit jinak;

Kdo však skutečně v praxi může vymáhat plnění takových vyhlášek (nikoliv zákonů) a není to nakonec jen obec samotná, tedy my lidé?

Nebo kanalizace nebude.

V Mladočově údajně realizace kanalizace "**záleží na lidech**". Co to ale přesně znamená?

Dále proběhlo předběžné údajně "nezávazné" překotné dotazování, jehož účel jsme vlastně nepochytili - jména *s ano* a *ne* pro kanalizaci, v rámci jen domů, byla spěšně poznačena a nabyli jsme dojmu, že se občané museli vyjádřit unáhleně a v tísní; pokud někdo řekl *ano*, bylo to poznačeno, pokud *ne*, dotyčný byl dále dotazován a přesvědčován dalšími argumenty proč *ano*, nikoliv proč *ne*.

Tento bleskový průzkum mínění snad posloužil k posvěcení formalit ke kanalizaci v rámci všech osad obce Poříčí, jako je územní řízení a podobně. Něco jiného by ale byl z něho vycházející možný posun ke praktické realizaci kanalizace v **Mladočově, kde ze zákona být**

kanalizace nemusí.

Všichni máme obzvláště s předčasným příchodem jara málo času na to, abychom chodili na zasedání zastupitelstva nebo si k tématu co nejvíce přečetli a abychom takováto rozhodnutí (veřejná kanalizace v Mladočově *ano/ne*) **s dopadem na dalekou budoucnost** mohli zvážit s rozvahou, s klidnou hlavou a s dostatkem objektivních informací, bez nátlaku vinou časové tísně. Proto očekáváme i v případě kanalizace, že vedení obce nám bude sloužit a jednat v našem zájmu a ekonomicky zodpovědně.

Při spláchnutí záchodu či vypouštění špuntu se představa kanalizace zdá být na povrchu jednoduchou, pohodlnou a bezstarostnou záležitostí. Vzhledem (podle našeho názoru) k nestandardnímu a uspěchanému průběhu poslední schůze nám tedy dovoluje, abychom přinesli ještě několik dalších **podnětů** k úvaze. Chceme mít totiž jen silnější jistotu, že jsme se všichni rozhodli *tak* či *tak* **po skutečně zralé úvaze**. Přicházíme s následujícími informacemi v této formě, nikoliv mluveným proslovem na schůzi, abychom všichni ještě měli dostatek času si tyto informace v klidu případně přečíst a nechat do dalšího setkání projít hlavou. Pokládáme si zde otázky, na některé se snažíme sami odpovídat, zamýšlet se aspoň nad nimi, na některé z nich odpovědi neznáme. Je pravděpodobné (omlouváme se), že aspoň některé otázky částečně již odpověděl pan starosta. Kvůli kadenci jeho řeči a celkové roztěkané náladě na setkání již bylo mimo naši schopnost všechno zachytit a zapamatovat si (nikoliv proto, že bychom neposlušovali).

Měli bychom spěchat a přijmout první řešení, které se nám nabízí?

Ať se již společně rozhodneme jakkoliv, přejeme si, abychom se na věc podívali v klidu ze všech možných dostupných úhlů a stran, seznámili se s případnými alternativami či je ještě stále společně

hledali, než dojdeme ke **střízlivému a nejrozzumnějšímu** (odpovídajícímu **zdravému selskému**) a **nejlevnějšímu řešení**.

Měli bychom být motivováni při přijímání řešení a rozhodnutí strachem?

Bude-li někdo individuálně přírodní prostředí vědomě či nevědomě dnes či zítra poškozovat, tak patrně bude. Dokonce i když by byl na kanalizaci připojen (alespoň do doby, než by se na to přišlo). Stát za současné situace nemá kapacity na kontrolu a vymáhání praktického dodržování mnohých jiných zákonů v každém koutě země. Nikdo po nás dosud nikdy nepožadoval doklady o “pravidelném” odvozu splaškového odpadu. Jistě nám přesto záleží na životním prostředí, a proto je jistě korektní hledat způsoby, jak nakládat se splaškovým odpadem, ale nikoliv ze strachu, ale z vnitřního přesvědčení. Na základě svého svědomí a selského rozumu.

Jak dlouho se kanalizace plánovala, je rozumné chtít po nás odpověď (jakkoliv nezávaznou) *ano/ne* po 30 minutách nevyváženého, více méně jednostranného superzrychleného seznámení se s otázkou kanalizace?

Předpokládáme, že několik let a že jsme mohli již předem před setkáním vědět o všem více z přečteného. Pokud je to tak rozumný projekt, jistě mohl být zveřejněný každý detail na webových stránkách obce (skoro jsme se ani nemuseli do Poříčí sjíždět), kde se obec již nyní prezentuje, že v ní kanalizace je; na setkání jsme zkrátka mohli přijít informovanější a připravenější a neslyšet o mnohém poprvé. Nechodíváme na zasedání zastupitelstva a na internetových stránkách obce Poříčí je ke kanalizaci pro informaci umístěn jen provozní řád. Je čas se informovat o věcech o něco více.

Kde si mohu přečíst ten Provozní řád kanalizace obce Poříčí u Litomyšle?

Na webových stránkách Poříčí u Litomyšle
<http://www.obecporici.cz/70-kanalizace/>

Musela by se obec na dofinancování realizace kanalizace v Mladočově zadlužit? Na jaký úrok a na jak dlouho? Kolik by byly skutečné náklady na likvidaci 1 m3 splaškové vody z Mladočova po započtení všech nákladů na realizaci stavby včetně projektu? Kolik z celkových nákladů pokryjí dotace? Jak často dochází k tomu, že chybí peníze na dostavbu či se tato prodraží oproti očekávání? Má obec hlavní slovo při určování ceny za čištění trubek (další náklady) ?

- minimálně 10 let bude čistička majetkem obce, která určuje cenu (která se pohybuje v určitých předem daných mantinelech, neboť dodržení určité ceny podmiňuje i dotace).
- na druhou stranu není nikde písemně na 100 procent zaručeno, bez ohledu na dobrou vůli a záměr současného vedení obce, že po uplynutí této lhůty se posléze čistička **nepronajme**, nebo **neprodá** firmě (*si nic "takového" nepustí do obce*)
- nevíme, zda se časem **nezmění vodní zákon** a čističky se po nuceném **zestátnění** nestanou majetkem státu, a ten si pak bude určovat cenu stočného, případně soukromá společnost vybraná státem
- nevíme, zda čistička bude za pár let natolik efektivní a stát nepřijde s **ekologickou daní na čističku** (další důvod pro zvednutí stočného);
- v současné době je více firem nabízejících čištění, než čističky.
- někteří **již investovali** méně či více peněz do jímek, septiků a čističek, nikdo jim tuto investici nekompenzuje v případě nuceného napojení na kanalizaci, nikdo další se s nimi nebude podílet na případné ekologické likvidaci domácí čističky
- v současné době se v našich jímkách a septicích, za jejichž odvoz platíme, nenachází voda, se kterou si zaléváme zahrádku. Tedy platíme jen za **reálný fyzický obsah jímky**. Jakmile bychom byli

napojeni na kanalizaci, platili bychom **stočné, do kterého se počítá i voda na zahrádku či pro zvířata na pastvě**

Něco tedy nestojí jen **stočné**, ale i **čištění a zajištění chodu** celého systému a **člověk**, který tomu rozumí, jsou jistě i **nepředpověditelné výdaje**, nikdo na 100 procent nám ceny do budoucna negarantuje. Čím větší je investice do systému a čím je tento komplikovanější, tím větší je možná míra nepředvídatelnosti výše výdajů.

Jaká je životnost čističky a celého systému?

??

Současně je na ní napojeno 220 ekv. obyvatel, kapacita je však okolo 250-270, snad víc (ze schůze máme na papírku poznačena tato čísla). **Stačilo by to i na Mladočov? Nemluvě o Zrnětinu a zbývajících domů v Poříčí, které ještě nejsou připojeny? Pokud ne, snadno se to vyřeší dalším rozšířením čističky, tedy další investicí?**

??

Jak hluboko by se kopalo?

Hluboko - až pod ostatní sítě elektřiny a plynu.

Je zde jiná alternativa pro nakládání se splaškovým odpadem ke kanalizaci, která by byla levnější, ekologičtější, soběstačtější pro Mladočov, který má tu výhodu, že si vůbec tuto otázku může klást, protože nemá ze zákona povinnost kanalizaci budovat? Je zde alternativa, která by odpovídala hmotné zodpovědnosti za utrácení peněz kohokoliv?

Jako Třetí "reformní" cesta, na kterou jsme narazili, se nám jeví

(kromě **kořenové čističky**, na kterou je třeba asi 5 m², ale kterou si občas, jsou-li k tomu podmínky, vybuduje i celá obec) tzv. **tříkomorové vyhnívací nádrže na bázi bakterií**. Informace o její existenci jsme získali od jiných občanů, kteří stáli před podobným rozhodováním v jiných obcích.

Co je to?

Jde v podstatě o plastové nádrže, jejichž obsah rozkládají **bakterie**.

Kolik stojí?

Je několik firem, které ji nabízejí od cca 20-40 tis. Kč včetně instalace, a jeví se zřejmým, že čím více lidí a rodin se dohodne pro toto řešení (na které není třeba spěchat) a koupí si jí v jedné lokalitě, tím levněji mu firma jednu nabídne. Jde o **jednorázovou investici**, řešení pro splašky **bez stočného**, bez účtů neznámé výše v budoucnu. Výdaje za přípojku k veřejné kanalizaci, jejíž finanční zátěž bývá přenesena na občana, by již představovaly individuálně se lišící část nákladů na tuto nádrž. Pokud by se našlo třeba 20 domácností, šlo by o to odkládat stranou zhruba po dobu roku 55,- denně nebo 350,- týdně.

Kolik stojí takový startér bakterií?

Okolo 300,-

Taková nádrž zamrzne, ne?

Tyto bakterie vytvářejí **teplo**, a ani v zimě nádrž **nezamrzá**, nemluvě o mase vody, která má velkou tepelnou setrvačnost.

Je potřeba povolení?

Ne, jejich instalace je na **oznámení**.

Jaké další výhody má?

Výslednou odtokovou vodu je možno odčerpávat vlastním čerpadlem a používat **tuto již jednou koupenou a jednou použitou vodu** na zalévání (třeba stromků) – zkrátka ji **recyklovat na místě**. Při tomto řešení je jistě i přirozená vnitřní **motivace** šetřit přírodu a nevypouštět si do bezprostředního okolí škodliviny. Je možné ji nainstalovat do stávající jímky nebo do nové jámy a do jímky si vypouštět výslednou vodu – i v ní pořád pracují bakterie.

Jaké jsou na nás další požadavky v souvislosti s tímto systémem?

Měli bychom 1krát za rok posílat vzorky na rozbor, stojí to asi 100,-

Jakou má výhodu mít takovou nádrž?

Tato nádrž má výhodu **nezávislosti na veřejných službách a soběstačnosti domácnosti** – nikdo nebude účtovat a zvyšovat stočné;

Jak dlouho bakterie vydrží?

Pokud nebudete používat SAVO a jiné agresivní bělicí či čistící prostředky na WC, a prací prášky s **fosforem**, tak nevyhynou (Dále viz otázka níže). Západní svět se ale i do budoucna stejně orientuje směrem k přísnějším pravidlům v produkci, prodeji a používání kosmetických a chemických prostředků v domácnosti, výhledově údajně zmizí z trhu prodej právě prostředků, jako je třeba SAVO. Alternativním prostředkem na nádobí je například tekutý ECOVER (*washing up liquid*), je sice dražší než Jar (1 l cca 80,-), ale déle vydrží, je k dostání v prodejnách se zdravou výživou, internetových obchodech apod.

Existuje seznam látek, které bychom neměli do vyhnívací nádrže

dávat?

Jde o stejné látky ze seznamu Provozního řádu kanalizace v Poříčí u Litomyšle § 6 Míra znečištění odpadních vod (vypouštět fekálie ze septiku nebo žumpy, močůvku a silážní šťávy, splachovat smetky ze dvorů, ulic, písek, bahno, hlínu a podobný materiál, vylévat výplachy z míchačky a nádob po stavebních a obkladových pracích (od písku, vápna, malty, cementu, obkladových lepidel apod.), vylévat znečištěnou vodu po umytí aut, včetně odpadových tekutin (brzdová kapalina, kyselina z baterií, vyjetý motorový a převodový olej, benzín, nafta apod.), svádět dešťovou vodu ze střech a dvorů, průmyslová hnojiva a jejich tekuté složky, kyseliny a žiraviny, barvy a ředidla, tuky a mastné látky – z fritovacího hrnce, čisticí prostředky a rozpouštědla, lepidla a pojivové látky, oleje a olejové kaly, ropu a ropné produkty, dehty a látky na bázi dehtu, soli a solné sloučeniny, těžké kovy, jiné látky ohrožující kanalizační stoku, čistírnu odpadních vod, obsluhu kanalizace, obyvatele obce a okolní přírodu) s tím, že pokud něco špatného do vyhnívací nádrže vylijeme, vystavujeme riziku jen jeho (baktérie si v něm zlikvidujeme) a své bezprostřední okolí. Samozřejmě, že ve větším systému se malé množství snadno “ztratí”, znečištění je potenciálně anonymnější, ale problém či zdroj lze vystopovat a je postižitelný pokutou.

Je ta vyhnívací nádrž vůbec ekologická?

Ano. Ale otázkou je, co je to “ekologické”, jaké jsou při zaštitování se ekologií a čistotou širší souvislosti. Na misce vah o tom, co je “ekologičtější” v dnešní době klimatických změn je na jedné straně dodržování určité hygieny, používání ekologických pracích a čisticích prostředků a nevypouštění chemických látek do prostředí, jejichž přijatelné hladiny a normy často určuje politická vůle.

Na druhou stranu vždy je žádoucí tendence produkovat co nejméně splašků (a odpadů vůbec) a tyto se snažit **recyklovat na místě**, aby i voda jako taková zůstávala v dané lokalitě a nikam nebyla ani v podobě splašků odváděna (**decentralizace** systému). Jsou země, kde je úřady nařízeno omezení spotřeby vody, musí se **vodou šetřit** (i šetření vodou je tedy ekologickým počínáním, nejen hospodárným)

a nehraje zde roli to, jak vysoké účty za vodu a stočné je někdo ochoten platit. **Svět má a bude mít problémy s nedostatkem vody.**

Někdy přijdou potopy, ale po nich také mohou nastat **období nebývalého sucha**, na jaké jsme **dosud nebyli zvyklí**, kdy bude třeba zalévat zahrady víc než obvykle, dokonce i mladé stromy, nechceme-li o ně přijít. Možná tomu tak nebude, ale vždy je přece dobré převzít zodpovědnost a být na takové situace připraven – třeba i v tom spatřujeme přednost vyhnívací nádrže.

Někdo již má, nebo si třeba do budoucna pořídí i zvířata (ovce apod.) k pastevnímu chovu. Chovatel zúrodnováním půdy případnou řízenou rotační a nepřepásající pastvou přispívá k **lepší retenci vody** v půdě (potažmo krajině), ale je za to ještě “trestán” stočným či jinými náklady. V případě napojení na kanalizaci bude totiž **za vodu, která vyteče na zahradu** nebo je vymočena na pastvině, platit nesmyslné stočné (nemá-li vlastní studnu a neplatí-li paušál, který sám ne vždy spravedlivě odpovídá reálné individuální spotřebě vody či jejímu množství, které odtéká do kanalizace).

Ve jménu pokroku a ekologie se vyvíjejí snahy o čistou obec, třeba dobře míněnou cestou kanalizace. Nikdo nekalkuluje ale s **velkou ekologickou stopou**, kterou paradoxně zanechává už jen použití **obří mechanizace** závislé na naftě, která se při jejím budování používá, nemluvě o materiálu.

Nesmrdí ta nádrž?

Pokud jsou bakterie živé, nádrž nezapáchá, pokud by vymřely, obvykle to poznáme po zápachu ne větším než vydává septik.

Bývá provoz na cestě narušen při instalaci nádrže?

Ne. Snad jen zpomalen v momentu, kdy by přijelo vozidlo s

nákladem nádrží, pravděpodobně si nikdo ničeho ani nevšimne.

Náš osobní závěr: Krok zpět někdy může být krokem dopředu.

Proč ale dělat něco jednoduše, ekologicky, soběstačně, decentralizovaně a levně, když to můžeme udělat složitě: rozkopat vesnici, budovat velké technické dílo a možná proinvestovat mnoho milionů z veřejných peněz...(Pak nám nezbyvají veřejné prostředky ani na popelnici či pytle jako dar sociálně slabým občanům z bývalé hospody v Mladočově, abychom se postarali o válející se odpadky z roztrhaných pytlů).

Vážení sousedé,
domníváme se, že než budou učiněny jakékoliv další kroky směrem k realizaci kanalizace v osadě Mladočov (kde budování kanalizace zákon nenařizuje, ledaže by se pro něho lidé rozhodli sami), a která by představovala tak ohromnou zakázku, je nutno provést **důslednější formální zjištění skutečné vůle všech občanů pomocí REFERENDA**, o které tímto žádáme pana starostu Františka Bartoše. Jedině to by podle nás budování kanalizace opravňovalo. Zejména případ **jasně převládající většiny hlasů pro ní** by opravňoval podnikat v tomto směru jakékoliv další kroky a dodal důvěryhodnost tak velkému a důležitému rozhodnutí ke stavbě se všemi náležitostmi, nemluvě o věrohodnosti vedení obce, které referendum lidem umožnilo, jak se sluší v pluralitní demokracii.

Pokud by referendum neskončilo s přesvědčivými výsledky pro stavbu, mohla by realizace kanalizace zbytečně způsobit nevoli, narušit sousedskou integritu Mladočova a rozdělit ves do protichůdných táborů. Pak by podle nás bylo lepší variantou trpělivě počkat na jiné časy, než dojde k novému konsensu či změně zákona. Koneckonců vesnici dělají vztahy mezi lidmi, ne kanalizace.

Přejeme si jen nabýt silnějšího pocitu (ať se už svobodně

rozhodneme jakkoliv), že takové rozhodnutí neděláme ve stresu a tísní, ale v klidu a **po skutečně zralé úvaze**, aby od tohoto momentu **každá koruna, energie a myšlenka** od nás všech byly vedeny směrem, na kterém se všichni svobodně shodneme.

Právě proto bychom se rádi s vámi sešli k diskusi a uslyšeli ještě všechny další názory, otázky, odpovědi, zkrátka **podněty** k věci, a sice ve **čtvrtek dne 3. dubna v 18 hodin**, tentokrát v **Mladočově v budově bývalé Základní školy**.

Na viděnou se těší

Věra a Neil Dudmanovi, čp. 31

V Mladočově dne 21. března 2014

tel. 773 497 017

kanalizace@mladocov.cz

Aktuálně ke kanalizaci více na:

www.mladocov.cz

Rádio Mladočov na 107,5 FM

Další zajímavosti k tématu:

http://pardubicky-kraj.5plus2.cz/kanalizace-se-prodrazi-070-/svitavy.aspx?c=A130605_205722_ppd-svitavy_13262

http://svitavsky.denik.cz/zpravy_region/referendum-ve-vsi-rozhodlo-20140113.html

http://chrudimsky.denik.cz/zpravy_region/kanalizace-se-nepovedla-20140212.html

<http://atelierhajek.blogspot.cz/2014/01/tak-uz-zase-bydlim.html>

<http://svitavsky.denik.cz/nehody/ryby-v-rece-zabil-cpavek-uhynuly-dalsi-20140117.html>

<http://vendoli.blogspot.cz/>